

Ersättning enligt zoonoslagen och provtagningslagen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2013/14:182. I propositionen föreslår regeringen ändringar i zoonoslagen (1999:658) och lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. (provtagningslagen).

Ändringarna är av formell karaktär och någon ändring i tillämpningen av ersättningsbestämmelserna i sak är inte avsedd.

De föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Ingen motion har väckts i ärendet. Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Lagförslagen	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i zoonoslagen (1999:658),
 2. lag om ändring i lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:182 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 29 april 2014

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Rune Wikström (M), Johan Löfstrand (S), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Pyry Niemi (S), Christer Akej (M), Helena Leander (MP), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V) och Kristina Nilsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I propositionen föreslår regeringen vissa ändringar i zoonoslagen (1999:658) och lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. Förslaget innebär att det i nämnda lagar införs nya bestämmelser om ersättning för vissa kostnader samt bemyndiganden att meddela föreskrifter om dessa kostnader.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i zoonoslagen (1999:658) och lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. (provtagninglagen).

Förslaget innebär att det i zoonoslagen införs en ny bestämmelse där det anges att ersättning av statsmedel kan lämnas för kostnader eller förluster som uppkommit på grund av beslut enligt lagen m.m. och att frågor om ersättningen prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Vidare införs ett bemyndigande för regeringen eller för den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ersättningen.

I provtagninglagen införs en ny bestämmelse där det anges att ersättning av statsmedel, om det finns särskilda skäl, kan betalas ut för kostnader eller förluster på grund av vissa angivna beslut enligt lagen m.m. och att frågor om ersättningen prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Det införs även ett bemyndigande för regeringen eller för den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om ersättningen.

Ändringarna är av formell karaktär och någon ändring i tillämpningen av ersättningsbestämmelserna i sak är inte avsedd.

De föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottets överväganden

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Av Högsta förvaltningsdomstolens dom (mål nr 243-12) följer att bestämmelser om offentlig ersättning för betungande ingrepp ska betraktas som betungande bestämmelser. Av 8 kap. 2 § regeringsformen framgår att sådana bestämmelser ska meddelas genom lag. Bestämmelser om ersättning för kostnader eller förluster på grund av ingrepp enligt zoonoslagen och provtagningslagen finns i zoonosförordningen respektive provtagningsförordningen. Något bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om sådan ersättning finns inte vare sig i zoonoslagen eller i provtagningslagen. Ersättningsbestämmelserna i zoonosförordningen och provtagningsförordningen saknar således lagstöd.

Regeringen bedömer att bestämmelserna om ersättning för ingrepp enligt zoonoslagen även i fortsättningen bör finnas på förordningsnivå. Det bör därför i zoonoslagen införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ersättning för kostnader och förluster som följer av föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen. Någon ändring i de materiella ersättningsbestämmelserna är inte avsedd.

Bestämmelserna om ersättning i provtagningsförordningen är allmänt hållna och innebär att ersättning kan ges endast om det finns särskilda skäl. För att uppfylla regeringsformens krav på lagform bör bestämmelsen flyttas till lagen. Regeringen bedömer vidare att det kan finnas behov av att precisera förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas. Bestämmelsen bör därför kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas och om de kostnader och förluster som ska kunna ersättas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker regeringens förslag till ändringar i zoonoslagen (1999:658) och lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. (provtagningslagen).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:182 Ersättning enligt zoonoslagen och provtagningslagen:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i zoonoslagen (1999:658).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i zoonoslagen
(1999:658)

Härigenom föreskrivs i fråga om zoonoslagen (1999:658)

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 11 a §, samt närmast före 11 a § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Denna lag gäller sjukdomar och smittämnen hos djur som kan spridas naturligt från djur till människa (zoonoser) och som inte är sådana epizootiska sjukdomar som omfattas av epizootilagen (1999:657). Lagen gäller dock endast sådana zoonoser som det finns tillräckliga kunskaper om för effektiv kontroll och bekämpning.

Zoonoserna anges i verkställighetsföreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

I fråga om andra zoonoser än sådana som omfattas av denna lag finns bestämmelser om kontroll och förebyggande åtgärder i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Särskilda föreskrifter finns om ersättning för kostnader och förluster med anledning av åtgärder enligt denna lag.

I fråga om andra zoonoser än sådana som omfattas av denna lag finns bestämmelser om kontroll och förebyggande åtgärder i lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

Ersättning

11 a §

För kostnader eller förluster som uppkommit på grund av beslut enligt denna lag eller på grund av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen kan ersättning lämnas av statsmedel. Frågor om ersättning prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

¹ Ändringen innebär bl.a. att fjärde stycket upphävs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas och om de kostnader eller förluster som ska kunna ersättas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. ska införas en ny paragraf, 19 a §, samt närmast före 19 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ersättning

19 a §

Ersättning av statsmedel kan, om det finns särskilda skäl, lämnas för kostnader eller förluster som uppkommit på grund av

1. sådana beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen som syftar till att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från, kontrollera eller förebygga och hindra spridning av djursjukdomar, eller

2. sådana föreskrifter meddelade med stöd av lagen som har det syfte som anges i 1.

Frågor om ersättning prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas och om de kostnader och förluster som ska kunna ersättas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.